

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

w sprawie z protestu J.Ł.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.,

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora
Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 12 grudnia 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

[ms]

UZASADNIENIE

J. Ł. (dalej: „skarżący”) wniósł protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP i Senatu RP przeprowadzonych 15 października 2023 r. Skarżący podniósł, że doszło do incydentu, gdyż nazwisko jego zmarłego brata znalazło się w spisie wyborców. W ocenie skarżącego taka sytuacja jest niedopuszczalna i o ile

nie jest jednostkowym przypadkiem, to mogła w istotny sposób wpłynąć na wynik wyborów.

Prokurator Generalny wyraził opinię, że protest należy pozostawić bez dalszego biegu z uwagi na braki formalne pisma, tj. brak numeru PESEL.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wyraził opinię, że protest nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych dla protestu wyborczego i w związku z tym powinien pozostać bez dalszego biegu. Przewodniczący wskazał, że w przypadku ujęcia na spisie osoby, której danych tam nie powinno być ma zastosowanie art. 37 § 1 k.wyb., tj. podmiotom uprawnionym przysługuje reklamacja w sprawie nieprawidłowości sporządzenia spisu. Na decyzję nieuwzględniającą reklamacji służy skarga do sądu rejonowego. W sprawie powinien mieć zatem zastosowanie art. 243 § 2 k.wyb., zgodnie z którym Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w Kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej. Nadto wnosząca protest nie sformułowała żądania stwierdzenia nieważności wyborów lub referendum.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”) przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;
2. naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania,

ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania (art. 82 § 2 k.wyb.).

Protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (art. 241 § 1 k.wyb.). Ponadto wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera (art. 241 § 3 k.wyb.). Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Zgodnie z art. 242 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym. Warunki pisma procesowego zostały zaś ujęte w art. 126 i nast. k.p.c. Powyższe przepisy znajdują zastosowanie również w przypadku wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów do Senatu (art. 258 k.wyb.).

Spis wyborców jest sporządzany automatycznie w systemie teleinformatycznym, w którym prowadzony jest Centralny Rejestr Wyborców. Spis wyborców jest sporządzany i aktualizowany przez gminę jako zadanie zlecone odrębnie na każde zarządzone wybory. Centralny Rejestr Wyborców (CRW) jest administrowany przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, centralnym rejestrem, zawierającym dane wyborców, potwierdzającym prawo wybierania, a także służącym do organizacji wyborów i referendów. Na podstawie Centralnego Rejestru Wyborców właściwa gmina sporządza spis wyborców na wybory, które zostały już zarządzone.

W odpowiedzi na wezwanie Sądu Najwyższego Okręgowej Komisji Wyborczej w G. w piśmie z 11 grudnia 2023 r. wyjaśniła, że na podstawie informacji uzyskanej z Referatu Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w G. ustaliła, że T. Ł. figuruje w spisie wyborców jako osoba żyjąca w obwodzie głosowania nr [...] w mieście G. pod pozycją [...] na stronie [...] spisu.

W przypadku ujęcia na spisie osoby, której danych tam nie powinno być ma zastosowanie art. 37 § 1 k.wyb., który mówi, że każdy może wnieść odpowiednio do wójta albo do organu, który sporządził spis wyborców, reklamację w sprawie nieprawidłowości sporządzenia spisu. Na decyzję nieuwzględniającą reklamacji służy skarga do sądu rejonowego. Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że zarzut podniesiony przez skarżącego może być przedmiotem postępowania kontrolnego w trybie art. 37 k.wyb.

Zgodnie natomiast z treścią art. 243 § 2 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 1 zd.1 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

[SOP]

[a!]